

Argumentarea apartenenței la specia literară comedie a operei “O scrisoare pierdută”

de I. L. Caragiale

Comedia este o specie a genului dramatic, în proză sau în versuri având un conținut și un deznodământ care stârnesc râsul, prin satirizarea unor realități sociale, a unor slăbiciuni general-umane sau prin prezentarea unor situații hazlii.

“O scrisoare pierdută” de I. L. Caragiale” este o comedie de moravuri care satirizează viața publică și de familie de la sfârșitul secolului al XIX – lea.

Aparținând genului dramatic, “O scrisoare pierdută” este destinată reprezentării pe scenă și este alcătuită din patru acte, împărțite într-un număr variabil de scene. Modul de expunere este dialogul, alături de care apare și monologul dramatic. Acțiunea reiese din dialogul personajelor. Timpul și spațiul sunt limitate, întâmplările relatate petrecându-se în capitala “unui județ de munte”, în timpul alegerilor parlamentare din anul 1883. Autorul își lasă personajele să evolueze singure în fața cititorului/spectatorului, neintervenind decât în indicațiile scenice.

Prezentarea conflictului dramatic este o altă trăsătură specifică genului dramatic. În capitala “unui județ de munte”, două tabere luptă pentru victoria unei alegeri. Trahanache, lider al partidului local, și prietenul său Tipătescu susțin candidatura avocatului Farfuridi. Nae Cațavencu încearcă să câștige prin intermediul unui șantaj: o scrisoare de amor compromițătoare, pierdută de Zoe, pe care o amenință că o va publica. În joc se află onoarea ei, dar și a soțului, Zaharia Trahanache și a amantului, Ștefan Tipătescu, prefectul județului. Conflictul îl va constitui tocmai lupta dintre cele două tabere. În cele din urmă, centrul impune un alt candidat, pe Agamemnon Dandanache, ajuns în această postură tot în urma unui șantaj. În final, toată lumea se declară mulțumită, Cațavencu primind din partea lui Zoe chiar asigurarea că: “Asta nu-i cea din urmă cameră”, în fond o promisiune de susținere la următoarele alegeri.

O altă trăsătură specifică operelor dramatice este caracterizarea indirectă a personajelor, reieșind din faptele și comportamentul lor, din limbaj, din numele pe care le poartă, din relațiile cu celelalte personaje. Caracterizarea directă de către autor apare numai la început în tabela de personaje și în indicațiile scenice.

Ca specie a genului dramatic, opera literară “O scrisoare pierdută” este o comedie, întrucât provoacă râsul prin surprinderea moravurilor, a unor tipuri de oameni sau a unor situații neașteptate.

Cu ajutorul comicului de moravuri, autorul dezvăluie viața publică și de familie a unor politicieni corupți

și lipsiți de simț civic: spațiul politic apare ca un circ al intereselor personale, iar spațiul privat este dominat de imoralitate (relația dintre Tipătescu și Zoe). Este prezent comicul de caracter, pentru că autorul surprinde diferite tipuri umane care prin comportarea și trăsăturile lor de caracter provoacă râsul. Pristanda stârnește comicul prin supunerea oarbă cu care duce la îndeplinire ordinele șefilor, Farfuridi și Brânzovenescu devin ridicoli prin teama exagerată de trădare, iar Cațavencu prin discursul demagogic și schimbarea de atitudine din final, când este păcălit. Generatoare de comic sunt și ticăiala vulnerabilului Zaharia, dar și prostia ramolitului de Agamiță Dandanache.

Prin întâmplări neașteptate, comicul de situație susține tensiunea dramatică (pierderea și găsirea repetată a scrisorii, intervențiile repetate ale Cetățeanului turmentat, apariția lui Dandanache, situația finală când farsa electorală se transformă într-o sărbătoare).

Comicul de limbaj exploatează cele mai fine nuanțe ale limbii vorbite, iar numele personajelor sunt mijloace de caracterizare indirectă și sugerează caracterele celor care le poartă.

Datorită faptului că respectă rigorile genului dramatic și stârnește râsul prin surprinderea moravurilor, a unor tipuri umane și a unor situații comice, "O scrisoare pierdută" este o comedie.

